Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Monumentnummer*: 523268

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	22 april 2002
Kadaster deel/nr	82819/165

*Woonplaats**	*Gemeente**	*Provincie**
Meterik	Horst aan de Maas	Limburg

Locatienaam	*Locatieomschrijving*
Meterik	

*Kadastrale gemeente**	*Sectie**	*Kadastraal object**	*Appartement aanduiding*	*Grondperceel*
Horst	M			830

*Omschrijving***

Inleiding

Rooms-Katholieke PAROCHIEKERK St. Joannes Evangelist, een in 1907 tot neogotische kruiskerk verbouwde zaalkerk uit 1899-1900. In 1922 volgde een tweede vergroting door J. Franssen door de toevoeging van zijbeuken langs het middenschip. De kapel uit 1899 was de eerste kerk in het dorp Meterik, waar men tot dan toe in Horst ter kerke moest. Het gebouw is gesitueerd aan de noordoostelijke rand van het dorp. De kerk staat pal aan de straat. Aan de apsiszijde van de kerk ligt een klein pleintje. De kerk wordt omsloten door de Schadijkerweg en de St. Jansstraat.

Na gedeeltelijke verwoesting in de Tweede Wereldoorlog, werd de kerk in 1947 hersteld naar ontwerp van architect J. Franssen. Hierbij werd de toren, die zich oorspronkelijk in het midden van de westfaçade bevond, links van het schip herbouwd. Het schip werd hierdoor in westelijke richting met een travee verlengd, en kreeg een nieuwe zij-ingang. De gebrandschilderde ramen in apsis en doopkapel zijn uit 1958 van Jac. Verheijen.

Omschrijving

De blindbasilikale PAROCHIEKERK heeft een breed middenschip geflankeerd door smalle zijbeuken, korte transeptarmen en een vijfzijdig afgesloten koor. Aan de linkerzijde van de frontgevel bevindt zich de in 1947 gebouwde klokkentoren, rechts van de voorgevel

een kleine achthoekige traptoren. Het middenschip is gedekt door een zadeldak, de zijschepen per travee door een dwarsgeplaatst, aangekapt schilddak. Het transept steekt niet buiten de zijschepen uit, maar is te herkennen aan de iets hogere nokhoogte van de schilddaken. De daken zijn belegd met leien in Maasdekking en worden bekroond met pironnen.

In enkele schilden bevindt zich een dakkapel met helmdak in neogotische trant, voorzien van pironnen. De afwatering vindt plaats via bakgoten.

De gevels zijn opgetrokken in bruinrode baksteen in kruisverband en hebben een omlopende plint die wordt afgesloten met een waterlijst in rode vormsteen. Rode profiel- en verblendsteen is ook gebruikt voor de onder de meeste vensters doorlopende waterlijsten en in het gootfries ter afsluiting van de gevel. De zijgevels worden geleed door steunberen met natuurstenen dekplaten op de versnijdingen. In zijbeukgevels en apsis bevinden zich royale spitsboogvormige vensters, omgeven door een getande omlijsting in rode baksteen en profielsteen en gevuld met rode baksteen maaswerk in de vorm van visblaasmotieven en driepasbogen. De vensters zijn gevuld met glas-in-lood uit 1958 van Jac Verheijen.

De VOORGEVEL is in 1947 tot stand gekomen met behoud van de bewaard gebleven entreepartij. De facade is ingesloten tussen traptoren en klokkentoren en wordt afgesloten met een puntgevel voorzien van een kruis in de top. De dubbele houten deur en het hoge bovenlicht zijn gevat binnen een rondboog, met aan weerszijden van de deur een spitsboograam. In de punt van de gevel bevindt zich nog een smal spitsboograam. De vierzijdige klokkentoren is opgebouwd uit drie zones met spitsboogvensters, spaarvelden en blinde boogfriezen en wordt afgesloten door een ingesnoerde spits. De traptoren rechts heeft acht gesloten zijden, met enkele spleetvensters in de bovenste zone.

De RECHTER ZIJGEVEL heeft links de traptoren naar de orgelgalerij en voorts een in 1947 gebouwde zij-ingangstravee onder lessenaarsdak. Rechts hiervan vijf gelijkvormige traveeën, met in elke travee een hoge gesloten bouwlaag met waterlijst afgesloten waarop zich een groot spitsboogvenster bevindt. Onder het venster van de vierde travee van links bevindt zich een biechtstoel-uitbouw.

De LINKER ZIJGEVEL heeft geheel rechts de toren, en is links hiervan vergelijkbaar met de rechter zijgevel opgezet. De zijgevel van de tegen de blinde achtergevel van het schip geplaatste rechthoekige aanbouw heeft een groot rechthoekig venster.

De ACHTERGEVEL van de kerk bestaat uit de koorsluiting tussen twee met schildkappen gedekte rechthoekige aanbouwtjes. De vijfzijdige koorsluiting heeft steunberen op de hoeken en een hoog spitsboogvenster met glas-in-lood in elke zijde. De vensters zijn met rode profielsteen omgeven en bezitten traceerwerk in rode baksteen. In het achterschild bevindt zich een dakkapel zoals boven beschreven. In de achtergevel van het linker sacristie-aanbouwtje bevinden zich twee rechthoekige vensters met tralies. De sacristie rechts van de apsis heeft een rechthoekige deur omgeven door rood metselwerk. In het rechter aanbouwtje is tevens een raam aangebracht. Deze rechtafgesloten gevelopeningen hebben natuursteen lateien.

De deuropeningen zijn segmentboogvormig of recht afgesloten, en voorzien van houten deuren.

In het zeer sobere, en door oorlogsschade op onderdelen vernieuwd INTERIEUR wordt middenschip van zijschepen gescheiden door een spitsboogarcade op slanke en vlak afgewerkte ronde pijlers op een hardstenen basement met kapitelen voorzien van opengewerkt bladwerk. Schepen en koor worden door meerdelige ribgewelven afgesloten, waarbij de ribben zijn uitgevoerd in zichtbaar gelaten metselwerk, terwijl wanden, bogen en gewelfvlakken thans witgepleisterd zijn. De gewelfribben met colonetten en schalken

ontspringen uit de kapitelen van de arcade, maar ook uit consoles in de wanden van de zijschepen en apsis. Het zangkoor is uitgevoerd als een driezijdige galerij tegen de westelijke wand van het schip afgesloten met een houten balustrade. Vloer met authentieke natuurstenen tegels. Preekstoel XVIII; twee neogotische biechtstoelen; hoofdaltaar met marmeren tafel en kleine houten opbouw; het Maria- en Jozef altaar met marmeren tafel en houten opbouw; neogotische communiebank van Jos Thissen uit 1908,

Waardering

De PAROCHIEKERK in Meterik is van architectuurhistorische waarde als goed voorbeeld van een neogotische kerk uit het begin van de twintigste eeuw. De kerk kenmerkt zich door een sobere en heldere opzet. De kerk valt daarnaast op vanwege esthetische kwaliteiten in het materiaalgebruik door het veelvuldig gebruik van rode vormsteen. De kerk vormt een herkenbaar en representatief voorbeeld in het oeuvre van de architecten Franssen die rond het einde van de 19de eeuw de kerkenbouw in zuidelijk Nederland voor een belangrijk deel hebben bepaald. De wijzigingen in 1947 hebben aan deze kwaliteiten van de kerk geen grote afbreuk gedaan. Het interieur onderstreept de monumentale waarde door opbouw en elementen. De kerk heeft belangrijke situeringswaarde als markant onderdeel van de kern van het dorp Meterik en cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van een religieuze ontwikkeling, verbonden met het dorp Meterik. De kerk vertegenwoordigt algemeen belang.

Hoofdcategorie	*Subcategorie*	*Functie*
Religieuze gebouwen	Kerk en kerkonderdeel	Kerk